

ORTA ÇAĞ AVRUPASI'NDA SİYASİ EVLİLİKLERE BİR ÖRNEK: SİCİLYA KRALI II. FRIEDRICH'İN EVLİLİKLERİ*

AN EXAMPLE OF THE POLITICAL MARRIAGES IN MEDIEVAL EUROPE: THE MARRIAGES OF KING FRIEDRICH II OF SICILY

Araştırma Makalesi
Research Paper

Ergun ÜSTÜN**

Öz:

Orta Çağ'da soylular arasında gerçekleşen evlilikler, bireysel işlevsellikten çok taraflar arasında siyasi bağ işlevi gören bir yapıya sahipti. Bu yolla gelin ve damadın mensup olduğu devletlerarasında siyasi ittifak kurma, barışın tesis edilmesi, verasetin yani tahtın devamlılığını sağlama, farklı egemenlik haklarını tek tahta birleştirme gibi kazanımlar elde edilmekteydi. Bu çalışmada siyasi evlilik kurumuna bir örnek olarak Sicilya Kralı II. Friedrich'in yapmış olduğu izdivaçlar ele alınacak, bu izdivaçlarla taraflar arasında elde edilmek istenen siyasi kazanımlar, dönemin ana kaynakları ve yardımcı kaynaklarda geçen bilgiler ışığında ortaya konulacaktır. Ayrıca çalışmamızın ana başlıklarını oluşturan ve aşağıda detaylı olarak ele alınıp tartışılacak olan ön bulgular özetle şunlardır: II. Friedrich'in Aragon'lu Constance ile yaptığı ilk evlilik, kısmen Papalığın çıkarları doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, Sicilya Krallığı'na siyasi ve askeri yardım sağlama amacı gütmekteydi. Kralın II. Isabella ile yaptığı ikinci evlilik yine siyasi amaçla tertip edilmiş olup; II. Friedrich'in Doğu'ya düzenlenecek Haçlı seferine çıkması ve Kudüs Krallığı tacını giymesi için ayarlanmıştı. Son olarak II. Friedrich'in İngiltereli Isabella ile yaptığı üçüncü evlilik ise iki devlet arasında siyasi bir ittifak kurma amacına matuftu. Aşağıda bu tespitler, birinci elden kaynakların aktardıkları bilgilerle karşılaştırılarak sınanmışlardır.

Anahtar Kelimeler: II. Friedrich, Sicilya, Papalık, Siyasi Evlilik.

Abstract:

In the Middle Ages, marriages between nobles had a structure that functioned as a political bond between states rather than individual functionality. In this way, gains such as establishing a political alliance between the parties to which the bride and groom belonged, establishing peace, ensuring the continuity of the succession, that is, the continuity of the throne, and uniting different sovereign rights under a single throne were achieved. In this study, the marriages of King Frederick II of Sicily will be discussed as an example of the institution of political marriage, and the political gains desired to be achieved between the parties through these marriages will be revealed in the light of the information in the main sources and secondary sources of the period. In addition, the preliminary findings, which constitute the main headings of our study and will be discussed in detail below, are summarised as follows: Frederick II's first marriage to Constance of Aragon was partly in the interests of the Papacy and aimed at providing political and military assistance to the Kingdom of Sicily. The king's second marriage to Isabella II was also politically motivated; it was arranged for Frederick II to embark on the Crusade to the East and be crowned King of Jerusalem. Finally, Frederick II's third marriage to Isabella of England was intended to establish a political alliance between the two states. In the following, these findings are tested by comparing them with the information provided by first-hand sources.

Keywords: Frederick II, Sicily, Papacy, Political Marriage.

* Makale Geliş Tarihi: 17.05.2024

Makale Kabul Tarihi: 27.05.2024

** Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, eustun28@hotmail.com, orcid.org/ 0000-0001-6632-1075.

GİRİŞ

Tarih boyunca devletlerarasında uygulanan diplomasinin önemli bir parçası haline gelmiş olan evlilik kurumu, devletlerin birtakım kazanımlar elde etmek amacıyla soylular arasında gerçekleştirilen izdivaçların siyasi yönünün önemini açıkça ortaya koymaktadır. Bu bağlamda Orta Çağ boyunca evlilik kurumu soylular arasında bireysel olmaktan çok siyasi bir işlev halini almıştır. Üstelik bu durum sadece aynı dine ya da ırka mensup olan devletlerarasında gerçekleşmemiş, birbirine rakip olan ülkelerce siyasi barışın yapılmasına vesile olan bir kurum olarak kullanılmıştır.

1186 yılında Roma Germen İmparatoru VI. Heinrich, Norman II. Roger'ın kızı olan Constance ile evlenmiş ve böylece taraflar arasında siyasi bir ittifak meydana gelmiştir. Daha sonra Sicilya Kralı II. William'ın arkasında taht için meşru bir varis bırakmadan zamansız bir şekilde ölmesi, Sicilya krallık tacının Norman Constance üzerinden Roma Germen İmparatoru VI. Heinrich'e geçmesini sağlamıştır. Sicilya Krallığı'nı idaresini ele geçiren Almanlar, hem kuzey hem de güney taraftan adeta çembere aldıkları İtalya'daki Papalık Devleti için büyük bir siyasi tehdit arz etmişlerdir. Bu nedenle Papalığın bundan sonraki en büyük siyasi amaçlarından bir tanesi imparatorluk ile krallık tacını birbirinden ayırma politikası olmuştur.

1194 yılında Sicilya Krallığı'nı elde eden VI. Heinrich, yakalanmış olduğu sıtma hastalığı nedeniyle 1197 yılında ölmüştür. VI. Heinrich öldüğünde tahtın meşru varisi olan oğlu II. Friedrich Roger henüz 3 yaşında bulunmaktaydı. Kraliçe Constance Almanlardan hazzetmeyip onlara güvenmemekteydi. Bu durum kraliçenin oğlu II. Friedrich'in Sicilya Krallığı üzerindeki haklarını koruyacak güçlü bir naip aramasına neden olmuştur. Kraliçe Constance, Papalık ile bir anlaşma yapmış ve oğlu II. Friedrich'in reşit olup tahta çıkana kadar Papalık tarafından naipliğinin üstlenmesine razı olmuştur. Kraliçe Constance Papalık ile anlaştıktan sonra 1198 yılında ölmüştür (Anonim, 2004: 19-22, Üstün, 2022: 75-87, Ullman, 2005: 134-135, Benjamin, 2006: 186). İmparator VI. Heinrich'in ölümü ve Kraliçe Constance'ın Alman karşıtı politikaları Sicilya Krallığı üzerinde Papalığa avantaj sağlamıştır. Bu dönemde Papalığın Sicilya üzerindeki etkisi II. Friedrich'in gerçekleştirmiş olduğu evliliklere de yansımıştır.

Bu makalede Orta Çağ Avrupası'nda siyasî evlilik kurumuna bir örnek olarak Sicilya Kralı II. Friedrich'in gerçekleştirmiş olduğu izdivaçlar ele alınacaktır. Böylece taraflar arasında kurulan evlilik bağı sayesinde devletlerarasında elde edilmek istenen siyasi kazanımlar, dönemin ana kaynakları ve yardımcı kaynaklarda geçen bilgiler ışığında ortaya konulacaktır. İlgili çalışmanın ana başlıklarını oluşturan ve aşağıda detaylı olarak ele alınıp tartışılacak olan ön bulgular şunlardır: II. Friedrich'in Aragon'lu Constance ile yaptığı ilk evlilik, kısmen Papalığın çıkarları doğrultusunda gerçekleşmiş olup, Sicilya Krallığı'na siyasi ve askeri yardım sağlama amacı gütmekteydi. Kralın II. Isabella ile yaptığı ikinci evlilik yine siyasi amaçla tertip edilmiş olup; II. Friedrich'in Doğu'ya düzenlenecek Haçlı seferine çıkması ve Kudüs Krallığı tacını giymesi için ayarlanmıştır. II. Friedrich'in İngiltereli

Isabella ile yaptığı üçüncü evlilik, yine iki devlet arasında siyasi bir ittifak kurma amacına yönelikti. Aşağıda bu tespitler, birinci elden kaynakların aktardıkları bilgilerle karşılaştırılarak ele alınıp tartışılmıştır.

1. II. FRIEDRICH'İN ARAGON'LU CONSTANCE İLE EVLENMESİ

Papalık, II. Friedrich'in naipliğini üstlendikten sonra Sicilya Krallığı'nı kendi amaçları doğrultusunda idame etmek için çaba göstermiştir. Sadece Orta Çağ'ın değil aynı zamanda tüm dönemlerin en güçlü papası olarak kabul edilen Papa III. Innocentius (1198-1216), Almanya'da bulunan VI. Heinrich'in kardeşi Swabia'lı Philip'in, yeğeni II. Friedrich için Alman bir eş adayı bulup onu evlendirme riskini göze almak istememiştir. III. Innocentius bu nedenle II. Friedrich'in Papalık çıkarlarına daha uygun biriyle evlenmesi için harekete geçmiştir. Papa daha önce belirttiğimiz üzere Papalık Devleti'nin güvenliğini sağlamak ve Roma Germen İmparatorluğu'nu Sicilya Krallığı'ndan ayırma politikası sürdürmekteydi. III. Innocentius bundan başka Kutsal Toprakları geri almak, kilisede reform yapmak gibi düşüncelerini hayata geçirmek ve Hristiyan topluluklar arasında barışı tesis etmek arzusu taşımaktaydı. Papa bu bağlamda vasisi olduğu II. Friedrich'i evlendirmek üzere Aragon Krallığı ile evlilik müzakerelerinde bulunmuştur. Onunla evlendirilmesi planlanan ilk isim Aragon Kralı II. Peter'in kız kardeşlerinden biri olup annesinin adını taşıyan Sancha'ydı. Kral II. Peter ve annesi Kraliçe Sancha, 1202 yılında Sancha'nın II. Friedrich ile evleneceğine dair söz vermiş ve bununla birlikte Sicilya'ya askeri yardım göndermeyi kabul etmişlerdi fakat 1208 yılı öncesi bir tarihte II. Friedrich ile Sancha arasında yapılmak istenen bu izdivaç feshedilmiştir (Jenkins, 2012: 166, Kantorowicz, 1957: 31). II. Friedrich ile Sancha'nın arasında yapılmak istenen evliliğin neden feshedildiğine dair somut bir kanıt yoktur. Bununla birlikte evliliğin iptalinin iki devlet arasında herhangi bir siyasi sorun yaratmadığı görülmektedir çünkü ilerleyen süreçte taraflar arasındaki evlilik müzakereleri başka bir aday üzerinden devam etmiştir.

Papa III. Innocentius, II. Friedrich'i kendi çıkarlarına uygun bir evlilik anlaşması sağlayabilirse, Papalık Devleti'nin güvenliğini artırma yolunda uzun bir yol kat etmiş olacaktı. Papa bu nedenle taraflar arasında gerçekleşen ilk görüşmenin başarısızlıkla sonuçlanmasına rağmen evlilik ittifakının sonlanmasına izin vermemiştir. O bu defa II. Friedrich ile evlendirmek üzere Kral II. Peter'in dul kalmış olan kız kardeşi Constance için girişimde bulunmuştur. Aragon Kralı II. Peter taraflar arasındaki evlilik müzakerelerini tamamlamakta gecikmiş ve bu nedenle papa Şubat 1208'de onu azarlamıştır çünkü Aralık 1208'de II. Friedrich reşit olacaktı ve şüphesiz Papa III. Innocentius bu müzakereyi hâlâ II. Friedrich'in vasisiyken tamamlamak istiyordu (Jenkins, 2012: 167). Aragon Krallığı bu dönemde henüz çok güçlü bir krallık değildi fakat hükümdarı Papalığın vasalıydı. Bununla birlikte Papa III. Innocentius vasisi olduğu II. Friedrich'e asker sözü vermiş ve Aragon Krallığı sahip olduğu yüksek kaliteli askerler, piyadeler, hafif süvariler üzerine ünü gitgide artan bir görünüme sahipti (Abulafia, 1988: 106). II. Friedrich, Papa III. Innocentius'un yönlendirmesi altında Aragon'lu Constance ile evlenerek elde edeceği Aragon'lu şövalyelerin desteği

ile Sicilya'daki askeri gücünü artıracaktı. II. Friedrich'in daha önce bir evlilik yapmış ve kendisinden on yaş kadar büyük olan Aragon'lu Constance ile bu izdivacı kabul etmesinin temel nedeninin, onun Sicilya Krallığı için ihtiyaç duyduğu askeri gücü sağlamak istemesi amacıyla yaptığı açıktır.

Aragon'lu Constance, hem Barcelona Kontu hem de Aragon Kralı olan II Alfonso ile Kastilya'lı Kraliçe Sancha'nın en büyük kızı ve en büyük ikinci çocuğu olarak 1179 yılında Lizbon'da doğmuştur. Constance çocukluğunu Zaragoza'da ve diğer iç bölgelerde fakat çoğunlukla Kuzey İspanya'nın Avrupa'ya açılan kapısı olan kıyı kenti Barcelona'da geçirmiştir. Bununla birlikte Constance'in Peter (daha sonra Kral II. Peter), Alfonso, Leonor, Raymond, Sancha, Ferdinand ve Dulcia adlarında yedi kardeşi vardı. Aragon'lu Constance'in II. Friedrich ile olan evliliği onun ikinci evliliği idi. Constance, babası II. Alfonso'nun 1196 yılında henüz otuz dokuz yaşındayken zamansız ölümünün ardından II. Peter olarak hüküm süren ağabeyinin emriyle Macaristan Kralı Emeric ile evlenmiştir. Kral Emeric 1204 yılında hastalanıp ölmüştür. Kral Emeric'den sonra yerine oğlu III. Ladislas tahta çıkmışsa da 1205 yılında o da hayatını kaybetmiş, hem eşini hem de oğlunu kaybeden Kraliçe Constance Aragon'a geri dönmüştür (Alio, 2018: 366-368). Yaklaşık üç yıl kadar burada kalan Constance daha sonra II. Friedrich ile evlenmek için ülkesinden ayrılarak Sicilya'ya gitmek üzere harekete geçmiştir.

1209 yılında Aragon'lu Constance, kardeşi Alfonso ve birkaç yüz şövalye ile birlikte Ağustos ayında Sicilya'ya ulaşmış ve burada II. Friedrich ile evlenmiştir. Bununla birlikte onunla Sicilya'ya gelen kardeşi Alfonso ve şövalyelerin birçoğu yakalandıkları salgın hastalıktan dolayı ölmüşler, bu durum II. Friedrich'i zor durumda bırakmıştır. Diğer taraftan II. Friedrich ile Aragon'lu Constance'in 1211 yılında Heinrich (VII.) adını verdikleri bir çocukları dünyaya gelmiştir (Eickels, 2000: 57). II. Friedrich, Constance ile evlendikten sonra yaşanan bir dizi gelişmeler ona Almanya tacının önünü açmıştır.

II. Friedrich'in amcası Swabia'lı Philip 1208 yılında ölmüş, onun yerine 1209 yılında Brunswick'li IV. Otto Kutsal Roma İmparatoru olarak taç giymiştir. IV. Otto taç giydikten sonra papaya vermiş olduğu sözden caymış ve İtalya'yı işgal etmeye kalkışmıştır. Papa III. Innocentius bu nedenle 1210 yılında onu aforoz etmiştir. 1211 yılında yapılan Nürnberg Meclisi'nde bir araya gelen Almanya'daki yüksek soylular, papanın da onayıyla II. Friedrich'i aforoz edilen IV. Otto yerine kralları olarak seçmişlerdir. Normalde Papalık Devleti'ni çevreleyen toprakların tek bir hükümdar tarafından yönetilmesine karşı çıkan papanın şimdi böyle bir duruma razı olması ironik bir durum olsa da anlaşma, II. Friedrich'in yeni doğan oğlunun Sicilya Kralı, II. Friedrich'in kendisinin de Kutsal Roma İmparatoru olması şartıyla kabul edilmiştir (Alio, 2018: 369-371). Papalık bir taraftan dönemin idari konjonktürüne uygun politikalar üretmekle birlikte, diğer taraftan da kendi siyasi çıkarlarını her şeyin üzerinde tutmaktan vazgeçmemişlerdir.

Ursberg'li Burchard ele aldığı kroniğinde II. Friedrich'in Aragon'lu Constance ile yaptığı evlilikten ve onun II. Friedrich'in Almanya tacını almak amacıyla Sicilya'dan ayrıl-

masını istemediğini belirten değerli bilgiler vermektedir. Buna göre; “*Rab'bin 1210 yılında Otto'nun aforoz edildiği duyuruldu. Almanya prensleri, yani Bohemya Kralı, Avusturya Dükü, Bavyera Dükü, Thüringen Landgrave'i ve diğerleri bir araya gelerek, daha beşikteyken sadakat yemini ettikleri Sicilya Kralı II. Friedrich'i imparator olarak taç giydirmek üzere seçtiler. Bu nedenle, hem Roma şehrinde hem de yukarıda adı geçen Sicilya Kralı II. Friedrich'in [kendisine] seçildiğini duyurmak ve onu Almanya'ya getirmek için elçiler gönderdiler. Bu elçilik heyeti Neuffen'li soylu Heinrich ve Justingen'li Anselm'den oluşuyordu. Yolculuk masrafları için kendilerine imparatorluk gelirlerinden 1500 mark ödeneceği sözü verildi. Onlar birlikte Verona'ya kadar gittikten sonra Heinrich, Lombardların ve özellikle de Verona halkının desteğini adı geçen kral için alabilmek amacıyla orada kaldı. Anselm büyük zorluklarla ve birçok tehlikenin ortasında Roma'ya gitti ve orada Papa III. Innocentus'un tavsiyesi ve yardımıyla Roma vatandaşlarının ve halkının II. Friedrich'i imparator olarak kabul etmesini sağladı. Papa da onun seçildiğini onayladı. Anselm daha sonra yoluna devam ederek Kral II. Friedrich ile görüşti ve zorlukla da olsa Almanya'ya gitmeyi kabul etmesini sağladı. Çünkü Aragon Kralı'nın (II. Alfonso) kızı olan ve daha önce Macaristan Kralı'nın (Emeric) eşi olan karısı, Sicilya'nın birçok güçlü adamı gibi, Almanların güvenilmezliği nedeniyle başına bir tehlike gelmesinden korkarak onu engellemek için çok uğraştı. Ancak karısından küçük bir oğlu, yani daha sonra kral olacak olan Heinrich (VII.) olduğu için, karısını, oğlunu ve topraklarını bırakarak imparatorluğu ele geçirmek için cesurca yolculuğuna başladı” (Burchard, 2012: 22-23). XIII. yüzyılın ilk dönemini kapsayan bu eser, imparatorluk tarihi hakkında bilgi veren en önemli çağdaş kroniktir.*

II. Friedrich böylece Almanya tacını almak üzere Sicilya'dan ayrılmış, yerine Aragon'lu Constance'ı naibi olarak bırakmıştır (Amari, 1872: 590). Constance bu süreçte günlük işlerle ilgilenmiş ve oğlu Heinrich'e bakmıştır. II. Friedrich uzaklardayken Kraliçe yurtdışındaki arkadaşları ve ailesiyle düzenli olarak yazışmaya devam etmiştir. Nitekim Constance II. Friedrich'i hiçbir zaman çok iyi tanıyamamıştır çünkü birlikte çok az zaman geçirmişlerdir. II. Friedrich Almanya'daki konumunu sağlamlaştırdıktan sonra eşi Constance'ı Almanya'ya çağırmıştır. Kraliçe Constance ve Heinrich Temmuz 1216'da altı kadırgayla Messina'dan yola çıkmış ve Aralık ayında Nürnberg'e ulaşmışlardır. II. Friedrich ile Constance Ağustos 1220'de Roma'ya gitmek üzere güneye doğru yola çıkmış, Kasım 1220'de Papa III. Honorius (1216-1227) tarafından imparator ve imparatoriçe olarak taçlandırılmışlardır. Aragon'lu Constance 23 Haziran 1222'de Katanya'da ölmüştür. Kraliçe öldüğünde II. Friedrich Palermo yakınlarında bulunan Jato'daydı. Constance için ilk cenaze töreni Katanya'da, ikincisi ise Palermo'da yapılmıştır (Alio, 2018: 371-376). Onun cenazesi Palermo Katedrali'ne II. Friedrich'in babası ve annesinin yanına gömülmüştür. Constance'ın vücudu mücevherlerle kaplanmış ve altın ve incilerle işlemeli koyu kırmızı bir cüppeye muhteşem bir şekilde sarılmıştır. Yanındaki bir tabutun içine yunuslar ve kufi Arap harfleriyle oyulmuş mücevherlerle zenginleştirilmiş ve kenarlarından Bizans tarzında uzun mücevherli zincirler bağlı olan bir taç yerleştirilmiştir (Masson, 1957: 91). II. Friedrich ilk evliliğini siyasi nedenlerle yapmıştır. O papanın seçtiği bir soyluyla evlenmiş, akrabalık bağı kurduğu Aragon Krallığı'nın as-

keri gücünden istifade etmek istemiştir. Bununla birlikte Papalıkca II. Friedrich'in kendisine amcası Swabia'lı Philip tarafından Alman bir eş bulunup Sicilya'daki Alman nüfusunun önem kazanmasının önüne geçilmiştir. II. Friedrich Aragon'lu Contance sonrası Kudüslü II. Isabella ile evlenmiştir. Her ne kadar II. Friedrich'in ilk evliliği siyasi ve askeri kazanımlara dayalı amaç için gerçekleşmiş olsa da onun Aragon'lu Constance'ye oldukça değer verdiği ve onun tavsiyelerini dikkate aldığı görülmektedir.

2. II. FRIEDRICH-II. ISABELLA EVLİLİĞİ

II. Friedrich, Aragon'lu Constance'den sonra ikinci evliliğini Yolanda¹ olarak da bilinen II. Isabella ile yapmıştır. II. Isabella, 1212 yılının sonlarında Akka'da Kudüs Kraliçesi Montferrat'lı Maria ve eşi Brienne'li Jean'ın çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Montferrat'lı Maria'nın kızının doğumundan kısa bir süre sonra ölmesi üzerine genç II. Isabella, annesinden aldığı kalıtsal hakla Kudüs Kraliçesi, babası Brienne'li Jean ise onun naibi olmuştur. Kudüs şehri 1187'de Sultan Selahaddin tarafından fethedilmiş ve III. Haçlı Seferi'nin ardından Haçlılar, 1191'de Akka'da², Kudüs Krallığı adını verdikleri yeni bir devlet kurmuşlardı. Brienne'li Jean'ın fiili egemenliği, krallığın başkenti olan Akka'yı, Sur şehrini ve bazı kıyı bölgelerini içeriyordu. Kraliyet ailesinden olmamasına rağmen Brienne'li Jean'ın ailesi de tanınan bir aileydi. Onun babası Erard, Brienne Kontu ve III. Haçlı Seferi'nin askeri liderlerinden biriydi (Alio, 2018: 377-378). II. Friedrich 1215 yılında Aachen'da iken Haçlı almış ve Doğu'ya Haçlı seferine çıkmayı vadedmişti. Papa III. Honorius, söz verdiği Haçlı seferini gerçekleştirme için kendisini defalarca uyarmış ve yolculuk için teşvik etmiş fakat II. Friedrich Sicilya Krallığı üzerinde gerekli düzenlemeleri yapmadan Doğu'ya gitmeye yanaşmamıştı. II. Friedrich bu süreçte çeşitli bahanelerle III. Honorius'u oyalamış ve gerçekleştireceği Haçlı seferini sürekli ileri bir tarihe ertelemiştir.

Brienne'li Jean, 1223 yılında hem Kudüs Krallığı'na yapılacak yardım için hem de kızı II. Isabella'ya uygun bir eş bulmak üzere Roma'ya gelmişti. Bu sırada Töton Şövalyeleri Üstadı Salza'lı Hermann da Roma'da bulunmaktaydı. Salza'lı Hermann burada Brienne'li Jean'ın kızına evlenmesi için uygun bir aday aradığını görünce, papaya II. Friedrich'in eşinin öldüğünü ve II. Isabella ile evlenebileceğini belirtmiştir. Papa III. Honorius, onun bu fikrini onaylamış, taraflar arasında yapılacak evlilik sayesinde II. Friedrich'in sürekli ertelediği Haçlı seferine çıkacağını düşünmüştür (Amadi 2015: 114-115; Runciman, 2008: 152; Balzani, 1888: 165; Touth, 1921: 366). II. Friedrich ise muhtemelen II. Isabella ile gerçekleştireceği evlilik sayesinde Kudüs Krallığı tacına sahip olacağını düşünerek bu fikre sıcak bakmıştır.

¹ Yolanda ve (II.) Isabella isimleri birbirleriyle eş anlamlı olmayıp, iki isim arasında herhangi bir benzerlik bulunmamaktadır. İlgili kraliçenin adı çağdaş kaynaklarda (II.) Isabella olarak kullanılmış olup Yolanda ismi geçmemektedir. Bununla birlikte önceki dönemdeki çalışmalarda Yolanda isminin aslen II. Isabella ile değil, onun annesi olan I. Isabella ile ilişkilendirildiği anlaşılmaktadır. Günümüzde bu kraliçenin adının Isabella'nın yerine Yolanda şeklinde kullanılmasının herhangi bir geçerli sebebi yoktur. Bu konu hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. (Perry, 2015: 73-86).

² Haçlıların Akka'yı ele geçirmeleri hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. (Üstün, 2024: 51-89).

Mart 1223'te Ferentino'da Papa III. Honorius ve taraflar bu konu hakkında görüşmüş, II. Friedrich'in zamanı geldiğinde Brienne'li Jean'ın kızı II. Isabella ile evleneceği konusunda mutabık kalmışlardır. Bu noktada Brienne'li Jean'ın amaçları muhtemelen iki yönlü olmuştur. O büyük olasılıkla krallığının geleceğini değil, daha özel olarak kendi konumunu ve kızının konumunu da güvence altına almak istemiştir. Bunu yapmak için imparatorla evlilik ittifakından daha iyi bir yol olmadığını düşünmüş olmalıdır. Kutsal Toprakların yakın geleceği zaten büyük ölçüde II. Friedrich'in elindeydi çünkü beklenen bir sonraki büyük Haçlı seferi onunkiydi. Bununla birlikte Töton Şövalyeleri Üstadı Salza'lı Hermann evlilik görüşmeleri sürecinde Kudüs Krallığı'nın hayatı boyunca Brienne'li Jean'a bırakılacağı konusunda kendisine güvence verdiği belirtilmektedir (Perry, 2016: 123-124). Yine de kaynaklarda II. Friedrich'in Brienne'li Jean'a böyle bir söz verdiğine dair kesin bir kanıt bulunmamaktadır. Brienne'li Jean muhtemelen Haçlı seferi sonrası kızı II. Isabella'nın evlenip Batı'ya yerleşeceğini, bu nedenle II. Friedrich'in Kudüs Krallığı'nı kendi adına yönetmesi için ona bırakacağını ummuştur.

II. Friedrich II. Isabella ile olan evlilik müzakereleri devam ettiği sıralarda, kimliği tartışmalı olan bir kadından "Antakyalı Friedrich" adında bir çocuğu olmuştur. Daha sonraki görüşmelerin ardından düğün ayarlanmış, bununla birlikte ortaya çıkabilecek tartışmalardan kaçınmak için Papa, eşlerin uzak akrabalıklarının kanonik engelinden muafiyet vermişti çünkü II. Isabella ve II. Friedrich üçüncü dereceden kuzenlerdi. II. Isabella'nın yaşı küçük olduğu için evlilik iki yıl kadar sonra yapılmıştır. Ağustos 1225'te Malta'lı Henry, yaklaşan düğün tarihinden dolayı II. Isabella'yı Sicilya Krallığı'na götürmek üzere yirmi kadırgadan oluşan bir filoyla Brindisi'den Akka'ya yelken açmıştır. Akka'daki Kutsal Haç kilisesinde yapılan bir törenle II. Isabella, II. Friedrich ile vekâleten evlendirilmiş ve onun gönderdiği mücevherli bir yüzük kızın boynuna takılmıştır. Bu törenden hemen sonra Kudüs Patriği, Kudüs'ün yüksek soylularının onayıyla II. Isabella'ya kraliçelik tacını giydirmiştir. II. Isabella daha sonra Kudüs'ün önde gelen soyluları ve Töton Şövalyeleri'nden oluşan bir birlik eşliğinde Apulia'ya doğru yola çıkmıştır. Kasım ayı başlarında Brindisi'de babası Brienne'li Jean ve II. Friedrich tarafından karşılanmıştır. II. Friedrich ile II. Isabella, 9 Kasım 1225 tarihinde yapılan törenle evlenmiş, II. Isabella'ya Sicilya Kraliçesi ve Kutsal Roma İmparatoriçesi olarak taç giyme töreni yapılmıştır (Alio, 2018: 380-381).

Ernoul, ele aldığı kroniğinde II. Friedrich ile II. Isabella'nın evliliği ve sonrasındaki gelişmeler hakkında bilgi vermektedir. Buna göre; Brienne'li Jean'ın yeğenlerinden biri ile II. Friedrich'in gönül ilişkisi olmuş ve II. Isabella bundan dolayı kocasına oldukça öfkelenmiştir. Brienne'li Jean bu konuda kızını teskin edip daha sonra II. Friedrich'in huzuruna çıkmış ve yaptıklarından dolayı ona kızıp hakaret etmiştir. Bunun üzerine II. Friedrich ondan topraklarından çıkmasını istemiştir. Daha sonra Brienne'li Jean Roma'ya gitmiştir. II. Friedrich, Jean'ı topraklarından sürdükten sonra II. Isabella'yı öyle şiddetli dövmüştür ki o nerdeyse karnındaki bebeği düşürecektir. II. Friedrich daha sonra onu bir kaleye kapattırmıştır. II. Isabella bir süre kalede hapis kaldıktan sonra bulunduğu yerden çıkarılmıştır (Ernoul, 2019: 320-321). Ernoul'un eserinde bahsettiği hadisenin gerçek olup olmadığı şüpheli

olmakla birlikte burada asıl vurgulanması gereken, ikili arasında duygusal bir bağ bulunmıyıp, evliliğin tamamen siyasi amaçla yapılmış olduğudur. II. Friedrich'in gerçekleştirilen evlilik sonrası Brienne'li Jean ile arası bozulmuştur. Bu durum muhtemelen II. Friedrich'in izlemek istediği siyasetin bir sonucudur.

II. Friedrich evlendikten hemen sonra kendisini Kudüs kralı ilan etmiştir. Bu durum karşısında muhtemelen Brienne'li Jean'ın şaşırıp hayal kırıklığına uğramıştır çünkü 1223 yılında Ferentino'da yapılan evlilik müzakerelerinde alınan kararın bu şekilde olmadığı söylenebilir. Diğer taraftan II. Friedrich'in evlilik sonrası Kudüs tacı üzerinde eşi II. Isabella üzerinden yasal hak iddiasından bulunması son derece normaldir. Nitekim II. Isabella'ya İtalya'ya kadar eşlik etmiş olan önde gelen Kudüslüler çok geçmeden II. Friedrich'i Kudüs'ün yeni kralı olarak tanımışlar ve onun için şahitlik etmişlerdir (Perry, 2016: 135-136). Bu durum karşısında Brienne'li Jean'ın elinden hiçbir şey gelemeyeceği anlaşılmaktadır.

II. Friedrich şubat ayına geldiğinde eşi ile birlikte Salerno'daki saraylarındaydı. Mart ayında II. Friedrich onu Salerno'da bırakmış ve kendisi kuzeye, İtalya'nın imparatorluk şehirlerine doğru yürürken, eşi de Sicilya'ya doğru yelken açmıştır. II. Isabella 1226 yılında Palermo'da muhtemelen bir kız çocuğu doğurmuş fakat bu çocuk kısa bir süre sonra hayatını kaybetmiştir. II. Friedrich Kasım 1226'da Apulia'ya geri dönmüş ve ertesi yılın ocak ayında Sicilya'ya geçmiştir. II. Isabella daha sonra onunla Messina'da buluşmuştur. Kraliçenin başlıca sorumluluğu çocuk doğurmaktır ve çok geçmeden yine hamile kalmıştır. Bu sırada papanın canını sıcakacak şekilde, Kudüs'e yapılacak Haçlı seferi durmadan erteleniyordu. II. Friedrich 1227 ilkbaharının sonlarına doğru eşiyle birlikte Apulia'daydı ve Doğu'ya gidecek bir geminin inşasını denetliyordu. Ağustos ortasında Otranto'da II. Isabella'nın yanındaydı ve Haçlı ordusunun toplandığı Brindisi'ye gitmek üzere ondan ayrılmıştı. 30 Nisan 1228'de II. Isabella, Konrad adını verdiği bir erkek çocuk doğurduktan sonra Andria'da ölmüştür. II. Isabella şehrin katedraline defnedilmiş ve cenazesine II. Friedrich ile Barletta'da buluşmak üzere orada bulunan krallığın birçok ileri gelenleri katılmıştır (Alio, 2018: 382-383). II. Friedrich'in II. Isabella'dan olan oğlu (IV.) Konrad sarayda yetişmiş ve ilerleyen yıllarda kral olmayı başarmıştır.

1227 yılında Papa III. Honorius ölmüş yerine IX. Gregorius seçilmişti. Yeni papa selefi III. Honorius kadar yumuşak bir mizaca sahip değildi. Göreve geldikten sonra II. Friedrich'i söz verdiği Haçlı seferine çıkmaması durumunda aforoz etmekten çekinmeyeceğini bildirmiştir. Nitekim II. Friedrich 1227 yılında Haçlı seferine katılmak üzere yola çıkmak üzereyken orduda bir salgın hastalık patlak vermiş, o da bu nedenle geri dönmek zorunda kalmıştır. II. Friedrich durumu bildirmek üzere papaya elçi göndermişse de papa kendisini aforoz ettiğini bildirmiştir. II. Friedrich 1228 yılında papa tarafından aforozlu olmasına rağmen Haçlı seferine çıkmış ve Kudüs'ü diplomatik yolla da olsa zapt etmeyi başarmıştır.³

³ II. Friedrich'in Haçlı seferi ve Kudüs'ü ele geçirmesi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. (Çekiç, 2020: 219-229).

3. II. FRIEDRICH'İN İNGİLTERELİ ISABELLA İLE EVLENMESİ

II. Friedrich, II. Isabella hayatını kaybettikten sonra bir süre yeniden evlenmemiş fakat bu dönemde Bianca Lancia adında Piyemonte'li soylu bir kadınla olan ilişkisinden bir oğlu ve bir kızı olmuştur. II. Friedrich bu dönemde Bianca Lancia ile evlenmemiştir çünkü o, soylu ama daha az önemli bir ailenin kızıyla evlenmektense siyasi açıdan uygun bir birliklilik tercih etmiştir. II. Friedrich üçüncü evliliğini 1235 yılında İngiltereli Isabella ile yapmıştır.

İngiltereli Isabella, 1214 yılında İngiltere Kralı (Yurtsuz) John ve Angouleme'li Isabella'nın dördüncü çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Kral John 1216 yılında kırk dokuz yaşında iken ölmüş, Isabella babasını hiçbir zaman tam anlamıyla tanıyamamıştır. Kral John öldükten sonra yerine oğlu III. Henry (1216-1272) geçmiştir. II. Friedrich, eşi II. Isabella öldükten sonra uzun süredir bekardı ve arkasında meşru erkek evlatlar bırakmak adına evlenmesi gerekiyordu. Bu nedenle o, İngiltere ile evlilik müzakereleri başlatmıştır. Bununla birlikte İngiltere, düşmanı olan Fransa'nın doğusundaki toprakları idare eden devletle siyasi bir evlilik gerçekleştiriminin çıkarları açısından gayet yararlı bulmaktaydı. Fransa Kralı IX. Louis ülkesinin her iki tarafında bulunan devletleri birleştirecek olan bu evlilikten o kadar çok endişe duymuştu ki, Papa IX. Gregorius ona bu konu hakkında güvence veren bir mektup yazmak zorunda kalmıştı (Alio, 2018: 385-389). 1225 yılında İngiltereli Isabella'nın aslında II. Friedrich'in oğlu (VII.) Heinrich ile evlendirilmesi düşünülmüştür fakat önerilen izdivaç gerçekleşmemiş ve Heinrich o yılın ilerleyen zamanlarında Avusturyalı Margaret ile evlenmiştir (Anonim, 2013: 5).

Wendover'li Roger, II. Friedrich'in İngiltereli Isabella ile evlenmek için yapılan teklif ve gerçekleşen evlilik hakkında kıymetli bilgiler vermektedir. Buna göre; 1235 yılının şubat ayında iki Tapınak Şövalyesi, bazı şövalyeler ve diğer özel ulaklarla birlikte Westminster'daki krala gelerek, imparatorun gelen ve İngiliz kralının kız kardeşi Isabella ile evlenmesini talep eden altın mühürlü mektupları getirdiler. Mektuplar 23 Şubat'ta krala ulaştı ve kralın kararını lordlarına bir an önce duyurabilmeleri için mektuplara ve talebe bir yanıt verilmesini rica ettiler. Bunun üzerine Kral III. Henry, krallığının piskoposları ve soylularıyla üç gün boyunca müzakere yaptı, hepsi konuyu usulüne uygun bir şekilde değerlendirdikten sonra oybirliğiyle Isabella'nın imparatora verilmesi konusunda hemfikir oldular ve 27 Şubat'ta kral talep edilen ittifakı kabul eden cevabı verdiler. Bunun üzerine ulaklar hanımefendiyi görmek için izin istediler ve bir süre hanımefendiyi seyrederek gözlerini tazeledikten sonra, onun imparatorluk koltuğuna her bakımdan layık olduğuna karar verdiler. İmparatorun ruhu üzerine yemin ederek evliliği onayladılar ve ona imparator adına bir evlilik yüzüğü taktılar; yüzüğü parmağına taktıktan sonra onu Roma İmparatoriçesi ilan ettiler ve hep bir ağızdan "yaşasın İmparatoriçemiz" diye haykırdılar (Roger, 1844: 607-608). Böylece taraflar arasında karşılıklı siyasi kazanımların ön planda tutulduğu bu evliliğin ilk adımı atılmış oldu.

Evlilik anlaşmasının ayrıntılarının çoğu II. Friedrich'in şansölyesi Peter della Vigna tarafından hazırlanmıştır. Buna göre Kral III. Henry ile otuz bin marklık çeyiz ayrıntıları üzerinde anlaşmaya varmışlardır (Matthew Paris, 1889: 1). Kral III. Henry bu meblağı elde

etmek için halktan ağır vergiler alması gerekmiştir. İngiltere Kralı toplam miktarın üçte birini hemen maliyeden temin ettirmiştir. Bu para II. Friedrich'in Kuzey İtalya'daki imparatorluk komünlerini dizginleme çabalarına harcanacaktır. Buna karşın Sicilya Kraliçesi olarak Isabella'nın mirasına Saint Angelo Dağı ve yakınındaki mülkler dâhil olacaktır (Alio, 2018: 389-390). II. Friedrich, İngiltereli Isabella ile olan evlilik sayesinde elde ettiği geliri, düşmanlarına karşı verdiği savaşı finanse etmek için kullanmıştır. Bu durum yapılan evliliğin siyasi ve ekonomik kazanımlarına iyi bir örnek teşkil etmektedir.

Wendover'li Roger, eserinde yer verdiği II. Friedrich ile İngiltereli Isabella'nın düğün hazırlıklarının büyüklüğü hakkında şaşkınlığını gizleyemez. Buna göre; bu evlilikte o kadar çok süs eşyası vardı ki, kraliyet zenginliğini aşıyor gibiydi. İmparatoriçenin (Isabella) kendisi için mücevherlerle süslenmiş saf altından özenle bir taç yapılmıştı ve yüzükler, altın kolyeler ve diğer görkemli mücevherler, ipek ve iplik giysiler ve genellikle bakışları çeken ve kadınların arzularını açgözlülüğe kadar tahrik eden diğer benzer süslemelerle öylesine bol miktarda parlıyordu ki, paha biçilmez görünüyordular. İpek, yün ve iplikten gelin giysileriyle o kadar iyi donatılmıştı ki, hangisinin imparatorun ilgisini daha çok çekeceğini söylemek zordu. Bütün içki kapları ve tabaklar en saf altın ve gümüşlendi; herkese gereksiz görünen irili ufaklı bütün yemek kapları da saf gümüşlendi. Bütün bunların yönetimi ve bakımı için saray görevlilerinden bazıları görevlendirilmiş, imparatoriçeye ve ailesine krallara yaraşır bir şekilde hizmet etmelerinin istendiği belirtilir (Roger, 1844: 608). Devletlerarasında yapılan bu tarz siyasi evlilik ittifaklarının bir diğer yönü de tarafların sahip oldukları ihtişam ve zenginliği dost ve düşmanlarına sergileme fırsatını sunmasıdır.

II. Friedrich de Kral III. Henry'ye birkaç at göndermiş ve Isabella'yla birlikte seyahat eden yirmi kişilik refakatçi grubuna ve hizmetçilere de görkemli elbiseler verilmiştir. Daha sonra Mayıs ayı başlarında Westminster'da Isabella için büyük bir veda ziyafeti düzenlenmiştir. Isabella ve Köln Başpiskoposu, maiyetindeki asilzadeler ve hanımefendilerle birlikte Mayıs ayının 11'nde bu limandan yola çıkmışlar ve tam yol denize açılmışlardır. Bu arada II. Friedrich, oğlu (VII.) Heinrich tarafından kışkırtılan isyanları bastırdığı Kutsal Roma İmparatorluğu'ndan geçerek, asi varisin babasının yargısına boyun eğdiği Worms'a doğru ilerlemiştir. İngiltereli Isabella ve beraberindeki kalabalık heyet Anvers'te (Antwerp) büyük bir coşkuyla karşılanmışlardır (Alio, 2018: 393).

Wendover'li Roger, İngiltereli Isabella'nın Köln'e gelişi hakkında; üç gün üç gece süren bir yolculuktan sonra Ren Nehri'nin ağzına girdiler ve nehirde bir gün bir gece yol aldıktan sonra imparatorluk yetkisi altındaki bir şehir olan Anvers'e vardılar. Buraya vardıklarında, imparator tarafından imparatoriçeye muhafızlık yapmaları ve gece gündüz imparatoriçenin etrafında nöbet tutmaları için gönderilmiş olan çok sayıda silahlı soylu tarafından karşılandılar çünkü imparatorun Fransız kralıyla ittifak halinde olan bazı düşmanlarının İmparatoriçeyi kaçırmayı ve evliliği engellemeyi planladıkları bildirilmişti. Ayrıca civar bölgelerin tüm rahipleri ve din adamları, çanlar çalarak ve sevinç şarkıları söyleyerek ciddi bir alay halinde Köln'e beş günlük yolculuğu sırasında İmparatoriçeye her türlü düğün sevinciyle

eşlik ettiler. İmparatoriçe bu sevinçli kalabalığın eşliğinde, gelişine karşı her türlü şekilde süslenmiş olan şehrin ana caddelerinde ilerledi. Daha sonra gürültüden dolayı şehrin surlarının dibine yerleşti ve orada imparatorun talimatlarını beklediğini belirtir (Roger, 1844: 609). Wendover'li Roger'ın eserinde belirttiği gibi İngiltereli Isabella'nın II. Friedrich'in düşmanları tarafından kaçırılıp taraflar arasındaki izdivacın engellenmeye çalışıldığı bilgisinin gerçekliği tartışılmakla birlikte tedbirli olmak adına böyle bir önlemin alınmış olabileceği ihtimal dâhilindedir.

II. Friedrich, bu esnada kendisine karşı itaatsizlik etmiş olan oğlu (VII.) Heinrich'in başlattığı isyanı bastırılmış ve onu yargılayıp hapse attırmıştır. O daha sonra Köln'de yaklaşık altı haftadır kendisinden haber bekleyen İngiltereli Isabella'ya yanına gelmesi için haber göndermiştir. Köln başpiskoposu ve Exeter piskoposu, Isabella'nın maiyetindeki diğer soylularla birlikte hemen II. Friedrich'e doğru yola çıkmış ve yedi günlük bir yolculuktan sonra Isabella'yı her türlü düğün şenliğinin arasında imparatora getirmişlerdir (Anonim, 2013: 19; Allshorn, 1912: 136). İmparator tarafından sevinç ve saygıyla karşılanan ve güzelliğinden son derece memnun olan İmparatoriçenin nikâhı 20 Temmuz 1235 tarihinde Worms'ta kıyılmıştır. Düğün şenlikleri birbirini izleyen dört gün boyunca devam ettikten sonra, Exeter piskoposu ve İmparatoriçeye eşlik eden diğerleri İmparator'dan izin alarak sevinç içinde İngiltere'ye dönmüşlerdir. II. Friedrich, İngiltere Kralı III. Henry'ye hediye olarak üç leopar ve batı ülkelerinde az bulunan değerli hediyeler göndermiş ve Fransız kralına karşı ona yardım edeceğine söz vermiştir (Roger, 1844: 610). Taraflar arasında gerçekleştirilen bu siyasi evlilik, Avrupa'daki iki büyük devlet ve hükümdar için adeta güç ve zenginliklerini gözler önüne seren önemli bir tören olmuştur.

II. Friedrich ile İngiltereli Isabella düğün şenliğinden sonra Mainz'a gitmişlerdir. Onlar daha sonra Aralık ayında Hagenau'daydılar. II. Friedrich kayınbiraderi ile sürekli yazıyordu. Bu mektupların konusu İmparatorun aforoz edilmesinden III. Henry'nin Fransız kralıyla olan kronik anlaşmazlıklarına kadar uzanıyordu. II. Friedrich bazı Lombard kasabalarını zapt etmek için Alpleri geçerken Isabella'yı Almanya'da bırakmıştır. İngiltereli Isabella 1236'nın sonlarında ya da ertesi yılın başlarında Margaret adında bir kız çocuğu doğurmuştur. İmparatoriçe Ağustos 1237'de İtalya'daydı. Şubat 1238'de Ravenna'da bir erkek çocuk doğurmuş, adı "Henry" olarak vaftiz edilen çocuğa II. Friedrich'in babasının ya da Isabella'nın büyükbabasının adı verilmiştir. Isabella Eylül 1238'den Palermo'ya gittiği aynı yılın Aralık ayına kadar Apulia'daki Andria'da ikamet etmiştir. 1239'un Şubat ve Mart aylarında II. Friedrich Padova'dayken o Noventa'da kalmıştır. Şubat 1240'ta Napoli'nin görkemli kıyı kalesi Castel dell'Ovo'daydı. İngiltereli Isabella annelik döneminde oldukça nadiren halkın karşısına çıkmış ve herhangi bir resmî törene katıldığına dair hiçbir kayıt günümüze ulaşmamıştır. Anlaşılan II. Friedrich imparatorluk komünlerini kontrol altında tutmak için Kuzey İtalya'da dolaşırken sık sık ondan ayrı kalıyordu.⁴ İngiltereli Isabella 1241 yılının Aralık ayının ilk günü Foggia'da, hayatta kalamayan bir çocuk doğurduktan sonra hayatını kaybetmiştir. Onun cenazesi Andria'da II. Isabella ile aynı kiliseye gömül-

⁴ II. Friedrich'in Lombard komünleri mücadelesi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. (Üstün, 2023: 37-62).

müştür. Son arzusu kocası ve kardeşinin dost kalmasıdır ve öyle de olmuştur. II. Friedrich'in ölümünün ardından, Isabella'nın oğlu Henry, büyük üvey kardeşi Konrad'ın hükümdarlığı sırasında Sicilya valisi olmuş, 1254 yılında ölmüştür. Kızı Margaret, Meissen Margrave'i Albert II ile evlenmiş, 1270'te ölmeden önce iki çocuk doğurmuştur (Alio, 2018: 395-398). Isabella'nın evliliği, II. Friedrich'in diğer evliliklerinde olduğu gibi tamamıyla siyasi amaçlar için yapılmış bir evliliktir. Isabella'nın asıl görevi taht için çocuk varis doğurmaktan öteye gitmemiştir.

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Tarih boyunca Doğu ya da Batı fark etmeksizin evlilik müessesesi tüm devletler için siyasetin önemli bir parçası olarak görülmüş ve bu minvalde sürdürüle gelmiştir. Bu bağlamda Orta Çağ'ın son büyük İmparatoru olan II. Friedrich'in yapmış olduğu evlilikler oldukça dikkat çekicidir. Onun yapmış olduğu evliliklerin amacı dönemin konjunktürüne uygun olarak sevgi temeline dayalı olmaktan çok siyasi ittifak ve çıkarlar için yapılmıştır. Örneğin, onun yaşça kendisinden büyük ve dul kalmış olan Aragon'lu Constance ile olan ilk evliliği gerçekleştirmesinin altında farklı bir sebep aramak beyhude bir çaba olurdu.

II. Friedrich, Sicilya'daki otoritesini sağlamlaştırmak amacıyla ihtiyaç duyduğu askeri güç için Aragon Krallığı ile evlilik ittifakı gerçekleştirmiş, Aragon'lu Constance ile evlenmiştir. Bununla birlikte onun Aragon'lu Constance ile olan evliliği diğerlerinden farklı bir yapıya sahiptir. II. Friedrich'in Aragon'lu Constance'ın devlet işlerine müdahil olmasından ve gerek duyduğu zaman kendisine danışıp onun fikrini almaktan çekinmediğini görüyoruz. Bu durum belki de çok erken yaşta ebeveynlerini kaybetmenin vermiş olduğu duygusal boşluğu onunla doldurması anlamı taşımaktadır. Bu nedenle II. Friedrich'in Aragon'lu Constance ile olan evliliği diğerlerinden daha farklı ve özel olduğu aşikârdır.

II. Friedrich ilk eşini kaybettikten sonra II. Isabella ile evlenmiş, bu evlilik ona Kudüs Krallığı tacını getirmiştir. Taraflar arasında yapılan evliliğin tamamen siyasi amaçlarla yapılmış olduğu, II. Friedrich'in II. Isabella ile olan evlilikte duygusal bir bağ bulunmadığı görülmektedir. Bununla birlikte kendisinden oldukça küçük olan II. Isabella'nın Konrad'ı doğurduktan hemen sonra ölmesi, II. Friedrich ile birbirlerini yeteri kadar tanıyacak zaman bulamamalarına neden olmuştur. II. Friedrich, II. Isabella sonrası uzun bir süre evlenmemiştir. Bu esnada gayrimeşru ilişkileri ve bunlardan çocukları olmuştur. Diğer taraftan ardında bırakacağı varisin meşru olması elzem bir durum olduğu için o bu süreçte kendisine uygun bir eş arayışı içinde olmuştur.

II. Friedrich üçüncü evliliğini İngiltereli Isabella ile gerçekleştirmiştir. Bu evlilik de diğerleri gibi tamamen siyasi nitelikte olup Avrupa'nın iki büyük devletinin ittifak yapmasına vesile olmuştur. II. Friedrich için İngiltereli Isabella'dan tek beklentisi taht için meşru varisler dünyaya getirmesi olmuştur. Nitekim onun evliliğin hemen her yılında hamile kaldığını

ve resmî tören ya da saray işlerinde herhangi bir işlevinin olmadığını görmekteyiz. Diğer taraftan II. Friedrich'in ilk iki düğünü Sicilya Krallığı'nda gerçekleşmekle birlikte İngiltereli Isabella ile olan düğün Almanya'da yapılmıştır. Bunun nedeni Almanya'da kendisine karşı itaatsizlik eden oğlunun isyanını bastıran II. Friedrich'in İngiltere ile kurduğu siyasi evlilik bağının, içerde ve dışarda onun gücünün sembolünü yansıtmasını sağlamaktı. O böylece otoritesinin ve nüfusunun ne denli büyük olduğunu yansıtmıştır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Makalenin yayın süreçlerinde Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi'nin "Etik Kurallara Uygunluk" başlığı altında belirtilen esaslara uygun olarak hareket edilmiştir. Çalışmanın araştırma kısmında etik kurul izni gerektirecek bir husus bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Beyanı

Tek yazarlı ele alınan makale yazar tarafından üretilmiştir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makalede yazar tarafından beyan edilmiş herhangi bir olası çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Abulafia, D. (1988). *Frederick II A Medieval Emperor*. New York: Oxford University Press.
- Alio, J. C. (2020). *Sicily's Queens 1061-1266*. New York: Trinacria.
- Allshorn, L. (1912). *Stupor Mundi*. London.
- Amadi (2015). *The Chronicle of Amadi*. (Trs. Nicholas Coureas ve Peter Edbury) Nicosia: Cyprus Research Centre.
- Amari M. (1872). *Storia dei Musulmani di Sicilia*. III, Floransa: L. Monnier.
- Anonim (2004). *The Deeds of Pope Innocentius III*. (Trs. James M. Powell). Washington.
- Anonim. (2013). *Chronica Regia Coloniensis*, (Trs. Graham A. Loud).
- Balzani, U. (1888). *The Popes and the Hohenstaufen*. New York: Anson D. F. Randolph Company.
- Benjamin, S. (2006). *Sicily: Three Thousand Years of Human History*. New Hampshire.
- Burchard. (2012). *The Chronicle of Burchard of Ursperg, 1196-1212*. (Trs. G. A. Loud).
- Çekiç, A. (2020). *Kudüs'ün Gölgesinde Eyyübî-Haçlı İlişkileri 1171-1250*. Ankara: Gece Kitablığı.
- Eickel, K. ve Brusch, T. (2000). *Kaiser Friedrich II: Leben und Persönlichkeit in Quellen des Mittelalters*. Düsseldorf: Patmos.
- Ernoul (2019). *Ernoul Kroniği, Haçlı Seferleri Tarihi*. (Çev. Ahmet Deniz Altunbaş). İstanbul: Kronik Kitap.
- Jenkins, E. E. (2012). *The Mediterranean World Of Alfonso II And Peter II Of Aragon (1162-1213)*. New York: Palgrave Macmillan.
- Kantorowicz, E. (1957). *Frederick The Second 1194-1250*. New York.
- Masson G. (1957). *Frederick II of Hohenstaufen A Life*. London.
- Matthew P. (1889). *Matthew Paris's English History, V. I*, (Trs. J. A. Giles), London.
- Perry, G. (2015). "Isabella II or Yolanda? Name of the Queen of Jerusalem and Spouse of the Emperor Frederick II", *Medieval Prosopography*, V. 30, 73-86.
- Perry, G. (2016). *John of Brienne*. Cambridge.
- Roger of Wendover. (1844). *Roger of Wendover's Flowers of History*, II, Trs. J. A. Giles, London.
- Runciman, S. (2008). *Haçlı Seferleri Tarihi*, III, (Çev. Fikret Işıltan), Ankara: TTK.
- Touth, T. F. (1921). *The Empire and the Papacy 918-1273*. London: Rivingtons.
- Ullman, W. (2005). *A History of the Papacy in the Middle Ages*. New York.
- Üstün, E. (2022). *Sicilya'da II. Friedrich ile Papalık Arasındaki Hâkimiyet Mücadelesi (1194-1268)*. İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Üstün, E. (2023). "II. Friedrich'in İtalya Siyaseti: Lombard Komünleri Mücadelesi", *Tarihin Peşinde Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 29, 37-62.
- Üstün, E. (2024). "Sultan Selahaddin Akka'yı Haçlılara Neden Kaybetti?", *Ortaçağ Tarihi Araştırmaları I*, (Ed. Fatma İnce Sancaklı ve Murat Zengin). İstanbul: Atı Yayınları.